

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ รายวิชาสังคมศึกษา สารหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนิน ชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

Development of Instructional Activities on the Social Studies' Substances of Civic Duties, Cultures and Making a Living in Society by Using Cooperative Learning for Mathayom Suksa 4

ผู้วิจัย นางเพ็ญศรี เคนไชยวงศ์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (1) รองศาสตราจารย์พร มีกลาง (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ การุณย์สัญจร
Researcher : Mrs. Pensri Kenchaiwong; Thesis Advisors : (1) Assoc. Prof. Phachara Meeklang
(2) Asst. Prof. Dr. Suthep Karoonlanjakorn

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาลักษณะองค์ประกอบและประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษาโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 3) ศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ 4) ศึกษาพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 48 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แบบแผนการวิจัยใช้แบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน (One Group Pretest-Posttest Design) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสอบถามความพึงพอใจ แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และแบบบันทึกการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test (Dependent Samples)

ผลการวิจัยพบว่า

1. แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษาโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 82.46/83.07 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด
2. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือมีความพึงพอใจต่อการเรียนแบบร่วมมืออยู่ในระดับมาก
4. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือมีพฤติกรรมการทำงานกลุ่มอยู่ในระดับมาก

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to investigate the characteristics and the components of the efficiency of the learning plans of the Social Studies course by using cooperative learning on the basis of the established efficiency criteria of 80/80, 2) to compare the students' achievements gained before and after they had learnt through the developed learning plans of the Social Studies by using cooperative learning, 3) to examine the students' satisfaction of the learning activities which were developed by using cooperative learning, 4) to study the students' group work behaviors while they were learning through the activities created by using cooperative learning.

Selected by random sampling technique, the students were 48 Mathayom Suksa 4 Students who were enrolling in the first semester of the academic year 2010 at Thatnaraiwithaya School under the Office of Sakon Nakhon Educational Service Area 1. The One Group Pretest Posttest Design was utilized in this study. The instruments used included the learning plans constructed by using cooperative learning, an achievement test, the questionnaire to measure the students' satisfaction, the observation form used to record the students' group work behaviors, and the learning form. The statistics used to analyze the data were percentage, mean, standard deviation and t-test (Dependent Samples).

The study revealed the following results:

1. The learning plans constructed by using cooperative learning contained the efficiency of 82.46/83.07 which was higher than the set criteria.
2. After the students had learnt through the instructional activities created by using cooperative learning, their achievement was statistically higher than that of before at .01 level of significance.
3. The students who had learnt through the developed learning plans using cooperative learning had their satisfaction of these instructional activities included in the plans at the high level.
4. The students who had learnt through the developed learning plans using cooperative learning had their group work behaviors at the high level.

ภูมิหลัง

จากสภาพความเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นไปอย่างรวดเร็วหลากหลายและซับซ้อนทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี รวมถึงการเมือง การปกครอง ส่งผลให้การดำเนินชีวิตของคนในสังคม เปลี่ยนแปลงไปด้วย ฉะนั้นการที่คนในยุคปัจจุบันจะ

สามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข ต้องได้รับการ พัฒนาศักยภาพในทุกด้าน และส่วนหนึ่งมาจากการได้รับการ การศึกษาอย่างสมบูรณ์ครบถ้วน เพราะการศึกษาเป็น ปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งในการสร้างและพัฒนาบุคคลให้ เป็น ผู้ที่มีความรู้ ความคิด มีคุณธรรมและจริยธรรม ดังนั้นหาก มีการจัดการศึกษาให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎี

ควบคู่ไปกับการลงมือปฏิบัติ พร้อมเน้นการเรียนรู้เพื่อที่จะดำรงชีวิตให้อยู่ในสังคมได้อย่างมั่นคงย่อมเป็นสิ่งที่เหมาะสมที่สุดในยุคนี้ ซึ่งนอกจากการจัดการศึกษาดังกล่าวจะพัฒนาคุณภาพของคนให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพแล้วย่อมส่งผลในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้เจริญก้าวหน้าในระยะยาวก้าวสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนอีกด้วย (พระธรรมปิฎก, 2541, หน้า 248)

การปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545) มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยมีหลักยึดว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และต้องถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดหรือเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสในการเรียนรู้ สามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ เน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ คุณธรรม และกระบวนการเรียนรู้ โดยให้สถานศึกษาดำเนินการจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลให้มีการฝึกทักษะกระบวนการคิด ฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงมีการฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนทำได้ ทำเป็น คิดเป็น สามารถประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกัน และแก้ไขปัญหาได้ เน้นกระบวนการในการเรียนรู้ หรือทักษะที่ใช้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่หล่อหลอมด้วยศาสตร์แขนงต่างๆ เป็นวิชาที่ส่งเสริมการเป็นพลเมืองดี ให้แก่ผู้เรียนให้สามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข เป็นคนที่สมบูรณ์มีความสมดุลทั้งทางร่างกาย อารมณ์ และสังคม การจัดการเรียนสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จึงควรจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาและส่งเสริมความสามารถด้านการคิด ควบคู่ไปกับการความรู้ และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความเจริญองงามด้านต่างๆ คือ 1) ด้านความรู้จะให้ความรู้แก่ผู้เรียน

ในเนื้อหาสาระ ความคิดรวบยอดและหลักการสำคัญของวิชาต่างๆ ในสาขาสังคมศาสตร์ตามขอบเขตที่กำหนดในแต่ละระดับชั้นในลักษณะบูรณาการ 2) ด้านทักษะกระบวนการ ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาให้เกิดทักษะทางวิชาการ และทักษะทางสังคม 3) ด้านเจตคติและค่านิยม พัฒนาเจตคติและค่านิยมเกี่ยวกับประชาธิปไตยและความเป็นมนุษย์รู้จักตนเอง พึ่งตนเอง ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย มีความกตัญญู รักเกียรติภูมิแห่งตน มีนิสัยในการเป็นผู้ผลิตที่ดี มีความพอดีในการบริโภค เห็นคุณค่าของการทำงานรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม เคารพสิทธิของผู้อื่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544, หน้า 1-3)

การจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่ผ่านมายังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้มุ่งเน้นเนื้อหาและความรู้ความจำมากกว่ากระบวนการหรือทักษะที่ผู้เรียนจะนำไปใช้ในชีวิตได้ ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความรู้และทักษะไม่เพียงพอ และไม่สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผล ดังนั้นในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ผู้สอนต้องพัฒนาทั้งในด้านความรู้ และวิธีการสอน รวมทั้งใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามารองรับ นอกจากนี้ควรลดบทบาทจากการเป็นผู้บรรยายมาเป็นผู้ประสานงาน การเรียนโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ใช้ทักษะกระบวนการต่างๆ สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (กรมวิชาการ, 2543, หน้า 259) เรื่องการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษาของไทยในทศวรรษหน้าที่เกี่ยวกับลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางสังคมพบว่าแนวโน้มของกระบวนการเรียนการสอนเปลี่ยนแปลงไประดับหนึ่ง กล่าวคือ ผู้สอนเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้บอกความรู้ให้ผู้เรียนเป็นผู้จัดการ และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดค้นคว้า ทดลอง ฝึกปฏิบัติ และสามารถใช้กระบวนการกลุ่ม และกระบวนการแก้ปัญหาในการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (จุฑามาต สดแสงจันทร์, 2540, หน้า 2)

การเรียนแบบร่วมมือเป็นอีกรูปแบบการเรียนรูปแบบหนึ่งที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านสติปัญญาให้เกิดการเรียนรู้จนบรรลุถึงขีดความสามารถสูงสุด และในด้านสังคม

ให้มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างตนกับผู้อื่นให้ความสำคัญต่อการพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมที่พึงประสงค์คือการทำงาน เรียนรู้และแก้ปัญหาพร้อมกัน การเรียนแบบร่วมมือมีหลายวิธี แต่ละวิธีจะมีโครงสร้างที่แตกต่างกันและมีความเหมาะสมกับลักษณะเนื้อหาวิชาที่แตกต่างกันไป มีนักการศึกษาได้ศึกษาและได้ผลตรงกันว่า การเรียนแบบร่วมมือสามารถนำมาใช้สอนวิชาสังคมศึกษาอย่างได้ผล เพราะจะทำให้ผู้เรียนชอบที่จะทำงานเป็นกลุ่มแบบร่วมมือมากกว่าทำงานเดี่ยว และยังทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนตามปกติอีกด้วย (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2551, หน้า 187) การเรียนแบบร่วมมือทำให้สมาชิกมีความรู้สึกมั่นคง เกิดความร่วมมือซึ่งกันและกัน นักเรียนที่เรียนอ่อนสามารถขอความช่วยเหลือจากผู้เรียนที่เรียนเก่งกว่าได้ นักเรียนที่เรียนเก่งจะพยายามอธิบายให้นักเรียนที่เรียนอ่อนกว่าเข้าใจอย่างเต็มที่ การให้นักเรียนอธิบายกันเองทำให้เกิดความเข้าใจได้ดีกว่าการเรียนรู้จากครู เพราะภาษาที่นักเรียนใช้พูดจาสื่อสารกันนั้นสื่อความเข้าใจได้ดีและเหมาะสม เนื่องจากวัยของนักเรียนใกล้เคียงกัน การเรียนแบบร่วมมือจึงถือได้ว่ามีความเหมาะสมในการนำมาใช้จัดการเรียนการสอนในรายวิชาสังคมศึกษา

จากประสบการณ์การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในรายวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนธาดานารายณ์วิทยาของผู้วิจัย ในปีการศึกษาที่ผ่านมา พบปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลายประการ คือ นักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการเรียน ขาดทักษะกระบวนการคิด การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่หลากหลาย วิธีการสอนของครูจะใช้การอธิบายเนื้อหาตามบทเรียนหรือการสอนแบบบรรยายซึ่งส่งผลให้นักเรียนขาดทักษะในการทำงานกลุ่มมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนในห้องเรียนน้อยมาก โดยเป็นผู้รับความรู้อย่างเดียว นักเรียนขาดโอกาสที่จะร่วมเรียนรู้และมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกัน ส่งผลให้นักเรียนขาดทักษะทางสังคมที่ดีและพฤติกรรมมีส่วนร่วมในสังคม นักเรียนที่เรียนเก่งจะแข่งขันกันเอง ส่วนนักเรียนที่เรียนอ่อนมักจะถูกทอดทิ้ง ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนค่อนข้างต่ำ (โรงเรียนธาดานารายณ์วิทยา, 2551, หน้า 17)

จากความเป็นมาและปัญหาที่พบดังกล่าวข้างต้น และจากการศึกษาการเรียนแบบร่วมมือแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้จัดการจัดการเรียนแบบร่วมมือที่ใช้รูปแบบการแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (Student Teams-Achievement Division) รูปแบบการเรียนรู้ร่วมกัน (Learning Together) รูปแบบสืบค้นเป็นกลุ่ม (Group Investigation) และรูปแบบการต่อภาพ (Jigsaw) มาทดลองใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 นอกจากจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นแล้วยังช่วยพัฒนานักเรียนให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวาง ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และพัฒนาพฤติกรรมในด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง และสมาชิกในสังคมได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดแรงจูงใจในการที่ได้มีส่วนร่วมในการเรียน เกิดความพึงพอใจ มีการช่วยเหลือกัน มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าตน มีความหมายในสังคมนั้นๆ และช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมในการอยู่ร่วมกันในโลกอย่างสันติ เช่น การช่วยเหลือกัน ความเข้าใจเห็นใจผู้อื่น มีน้ำใจต่อเพื่อนร่วมงาน ส่งเสริมให้รู้จักแสวงหาความรู้ สร้างเครือข่ายในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ช่วยปลูกฝังให้เป็นเยาวชนที่มีคุณภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างสมบูรณ์

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนด ความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาลักษณะองค์ประกอบและประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษาโดยใช้รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

3.5 แบบบันทึกการเรียนรู้ เป็นแบบบันทึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อให้ให้นักเรียนได้บันทึกสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ กำหนดกรอบหรือประเด็นที่จะให้ผู้เรียนเขียนบันทึก ซึ่งแบบบันทึกมีลักษณะเป็นคำถามกว้างๆ ให้นักเรียนเขียนบรรยายตามประเด็นคำถามแต่ละข้อ

4. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวมีการวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest-Posttest Design)

4.1 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

4.1.1 ทำการทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาสังคมศึกษาเป็นข้อสอบปรนัย จำนวน 40 ข้อ

4.1.2 ดำเนินการสอนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 10 แผน ใช้เวลา 20 ชั่วโมง เป็นเวลา 10 สัปดาห์ ซึ่งในขณะที่นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม ผู้วิจัยจะบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียน

4.1.3 หลังจากดำเนินการทดลองครบตามที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียน กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับทดสอบก่อนเรียน

4.1.4 ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบบันทึกการเรียนรู้และแบบสอบถามความพึงพอใจเพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือการวิจัย คือ การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) การหาค่าความยาก (p) โดยใช้เทคนิค 27 % ของ จุด เต ฟาน การหาค่าอำนาจจำแนก (r) และการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้สูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน

4.2.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานใช้สถิติ t-test แบบ Dependent Samples

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้สรุปผล ได้ดังนี้

1. องค์ประกอบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ รายวิชาสังคมศึกษา สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ประกอบด้วย

- 1.1 สาระ (ชื่อเรื่อง) และมาตรฐานการเรียนรู้
- 1.2 สาระสำคัญ
- 1.3 ตัวชี้วัด
- 1.4 จุดประสงค์การเรียนรู้
- 1.5 คุณลักษณะที่พึงประสงค์
- 1.6 สาระการเรียนรู้
- 1.7 กิจกรรมการเรียนรู้
- 1.8 สื่อการเรียนรู้
- 1.9 แหล่งเรียนรู้
- 1.10 การวัดผลประเมินผล

2. การหาประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือพบว่า

2.1 การหาประสิทธิภาพด้วยแบบทดสอบหลังเรียน ได้ประสิทธิภาพตัวแรก (E_1) เท่ากับ 82.46 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

2.2 การหาประสิทธิภาพด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 10 แผน ได้ประสิทธิภาพตัวหลัง (E_2) เท่ากับ 83.07 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

3. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 คิดเป็นร้อยละ 83.28 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

5. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีพฤติกรรมการทำงานกลุ่มได้คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 78.48 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ดังนั้นจึงควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในเนื้อหาและระดับชั้นอื่นๆ ให้มากขึ้น

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับวิชาสังคมศึกษาได้ทุกเนื้อหาและระดับชั้นอื่นๆ โดยครูผู้สอนสามารถปรับปรุงเอกสารใบงาน ใบความรู้ และแบบทดสอบให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียนและเนื้อหาที่เรียน

1.3 ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้รูปแบบต่างๆ สลับกับวิธีการจัดการเรียนแบบอื่นๆ เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ และฝึกให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับการทำงานกลุ่ม

1.4 ควรนำกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือไปประยุกต์ใช้ในสาระการเรียนรู้อื่นๆ อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีพัฒนาการเกี่ยวกับการทำงานกลุ่มและพัฒนาทักษะทางสังคม ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นของพลเมือง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยผลของวิธีการเรียนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และพัฒนาการด้านคุณสมบัตินักเรียนในด้านอื่นๆ เช่น การพัฒนาความเป็นระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม การพัฒนาบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ และการพัฒนาบุคลิกภาพด้านต่างๆ เป็นต้น

2.2 เนื่องจากการเรียนรู้แบบร่วมมือมีหลายรูปแบบ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าควรมีการวิจัยเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้รูปแบบหลายๆ รูปแบบ เพื่อจะสามารถเลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และระดับชั้นหรือโรงเรียนได้ดียิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยในเนื้อหาวิชาอื่นๆ หรือในระดับชั้นต่างๆ เพื่อให้เข้าใจถึงประสิทธิภาพของการเรียนรู้แบบร่วมมือได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2543). การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด : แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จุฑามาศ สดแสงจันทร์. (2540). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่มที่สอน โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตดกับการสอนตามปกติในรายวิชา ส 401 สังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสตรีสมุทรปราการจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2551). 80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ต ปอเรชั่น.
- พระธรรมปิฎก. (2541). หยาดเพชร หยาดธรรม : ภูมิปัญญาเพื่อการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- โรงเรียนธาดุนารายณ์วิทยา. (2551). รายงานการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาปีการศึกษา 2551. สกลนคร: สกสกรการพิมพ์.